

Др Владимир Кривошејев
Народни музеј Ваљево
krisha@open.telekom.rs

Локални музеји у Србији: од идеолошки дириговане промоције режима до самоиницијативне потраге за локалним идентитетом (са студијом случаја Народног музеја Ваљево)

Сажетак

Излагање има за циљ да презентује развојну вертикалу локалних музеја у Србији, од времена њиховог појављивања у већем броју до данашњих дана, са тежиштем на периоду масовног оснивања локалних музеја и на времену које претходи актуелном тренутку.

Масовно оснивање локалних музеја почело је непосредно по завршетку Другог светског рата који је довео до промене режима и државног система. Тада музејске установе нису третиране само као баштинске институције, већ и као снажни инструменти за едукацију народних маса, али и за идеолошку пропаганду и промоцију новог режима. Стручне активности биле су строго каналисане деловањем органа Комунистичке партије. Током наредних деценија стање се донекле мењало, али је и даље остао снажан централни идеолошки утицај. Такво стање је потрајало до почетка деведесетих година прошлога века, када са распадом Југославије почиње доба „заустављене транзиције“, а потом и „транзиције у лавиринту“, током којих се уочава непостојање експлицитне културне политике, а активности музеја засноване су на локалном деловању, уз ентузијазам појединаца.

Наведена историјска нит, која се односи на опште стање локалних музеја у Србији, ће у излагању бити додатно илустрована презентацијом студије случаја историјског развоја Народног музеја Ваљево кроз промене његових сталних поставки и њиховог садржаја: од прве, лаички припремљене и идеолошки обојене поставке (1951) и њене замене тематском поставком посвећеном Првом српском устанку (1955), али и отварања посебног одељења „Музеја Народне револуције“ (1960) – са освртом на бригу која се тада посвећивала широком спектру посетилаца, преко наредних поставки у новој згради, до данашње презентације која обједињује више објеката у граду и његовој околини.